

Nadzór pedagogiczny
System Ewaluacji Oświaty

RAPORT Z EWALUACJI PROBLEMOWEJ

Przedszkole Miejskie
Szczawno-Zdrój

Kuratorium Oświaty we Wrocławiu

Wstęp

Prezentowany raport jest rezultatem ewaluacji zewnętrznej przeprowadzonej w przedszkolu przez wizytatorów do spraw ewaluacji. Raport z ewaluacji problemowej dotyczy jednego lub kilku z przedstawionych poniżej wymagań państwa.

Ewaluacja zewnętrzna polega na zbieraniu i analizowaniu informacji na temat funkcjonowania przedszkola w obszarach wyznaczonych przez wymagania państwa:

1. Przedszkole realizuje koncepcję pracy ukierunkowaną na rozwój dzieci.
2. Procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się
3. Dzieci nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej.
4. Dzieci są aktywne.
5. Respektowane są normy społeczne.
6. Przedszkole wspomaga rozwój dzieci, z uwzględnieniem ich indywidualnej sytuacji
7. Nauczyciele współpracują w planowaniu i realizowaniu procesów edukacyjnych.
8. Promowana jest wartość wychowania przedszkolnego.
9. Rodzice są partnerami przedszkola.
10. Wykorzystywane są zasoby przedszkola i środowiska lokalnego na rzecz wzajemnego rozwoju.
11. Przedszkole w planowaniu pracy uwzględnia wnioski z analizy badań zewnętrznych i wewnętrznych.
12. Zarządzanie przedszkolem służy jego rozwojowi.

Ewaluacja ma także na celu ustalenie poziomu spełniania przez przedszkole wymagań zawartych w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 7.10.2009r. wraz ze zmianami z dnia 10.05.2013r.

Przedszkole może spełniać te wymagania na pięciu poziomach:

- Poziom E - oznaczający niski stopień wypełniania wymagania przez przedszkole.
- Poziom D - oznaczający podstawowy stopień wypełniania wymagania przez przedszkole.
- Poziom C - oznaczający średni stopień wypełniania wymagania przez przedszkole.
- Poziom B - oznaczający wysoki stopień wypełniania wymagania przez przedszkole.
- Poziom A - oznaczający bardzo wysoki stopień wypełniania wymagania przez przedszkole.

Opis metodologii

Badanie zostało zrealizowane w dniach 17-02-2014 - 20-02-2014 przez zespół wizytatorów ds. ewaluacji, w skład którego weszli: Wiktor Wańczyk i Mariusz Kałwak. Badaniem objęto 8 dzieci (wywiad grupowy), 87 rodziców (ankieta i wywiad grupowy) i 6 nauczycieli (ankieta i wywiad grupowy). Przeprowadzono wywiad indywidualny z dyrektorem placówki, grupowy z przedstawicielami samorządu lokalnego i partnerów, grupowy z pracownikami niepedagogicznymi, a także obserwacje zajęć, przedszkola i analizę danych zastanych. Na podstawie zebranych informacji został sporządzony raport, który obejmuje trzy wymagania: *Procesy wspomagania rozwoju i edukacji dzieci są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się, Dzieci nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej oraz Respektowane są normy społeczne.*

Obraz przedszkola

Przedszkole Miejskie w Szczawnie-Zdroju powstało 60 lat temu. Mieści się w dwupiętrowym budynku otoczonym pięknym ogrodem ze starodrzewem. Położone jest z dala od ruchu ulicznego i miejskiego hałasu. Zaletą jego położenia jest także klimat miasta, a szczególnie mikroklimat alei rododendronów w Parku Zdrojowym, gdzie dzieci często chodzą na spacer. Atutem przedszkola jest rozległy i wyjątkowy teren okalający budynek. Na szczególną uwagę zasługuje założenie na nim "Ogrodu japońskiego", będącego przykładem jednego z wielu działań nowatorskich podejmowanych w przedszkolu. W celu uatrakcyjnienia zabaw na świeżym powietrzu i podnoszenia sprawności fizycznej w ogrodzie utworzono mini boisko do gry w piłkę nożną, boisko do gry w koszykówkę i "ścieżkę zdrowia" z dwunastoma stanowiskami. W ogrodzie powstał również "Kącik warzywno-ziołowo-kwiatowy" oraz "Ptasie osiedle", gdzie realizowane są ścieżki edukacji ekologicznej.

Wśród wielu sukcesów przedszkola na podkreślenie zasługuje udział w Narodowym Konkursie Ekologicznym pod honorowym patronatem Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego i przyznanie certyfikatu "Promotor ekologii" przez Narodową Radę Ekologiczną, której przewodniczącą jest pani Prezydent Anna Komorowska.

Swoim wychowankom przedszkole proponuje bogatą ofertę edukacyjną. Priorytetem są działania ukierunkowane na wychowanie zdrowego, aktywnego, wrażliwego, odpornego psychicznie i fizycznie dziecka przy współudziale rodziców. Dużą uwagę przywiązuje się w przedszkolu do kształtowania u dzieci tolerancji, wrażliwości oraz umożliwiania im pełnego rozwoju i bycia sobą.

Realizowane w przedszkolu programy edukacyjne i własne opierają się na rozwijaniu inteligencji wielorakiej Howarda Gardnera, nauczyciele zauważają wrodzone umiejętności, które rozwijają i pielęgnują. We współpracy z rodzicami stwarza się możliwości wychowankom do rozwoju własnej osobowości, samodzielności wspierania ich naturalnego potencjału, zaspokajania ciekawości mając na uwadze w każdej sytuacji ich indywidualne możliwości. Szeroko zakrojone działania wychowawczo-dydaktyczne przyczyniły się do odkrycia wielu talentów, które są wspierane i wzmacniane. Przedszkole w 2014 r. uzyskało zaszczytny tytuł "Szkoły Odkrywców Talentów".

Przedszkole zapewnia wychowankom poczucie bezpieczeństwa, a także klimat sprzyjający rozwojowi dzieci. Dominują w nim relacje oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Teatralna Akademia Dobrych Manier przyznała placówce certyfikat za wdrażanie zasad dobrych manier i ich znajomość przez dzieci.

Szeroka współpraca ze szkołami wyższymi, m.in. z Wałbrzyską Wyższą Szkołą Zarządzania i Przedsiębiorczości stała się podstawą do napisania przez studentkę Wydziału Nauk Społecznych i Zdrowia pracy magisterskiej pt. "Monografia Przedszkola Miejskiego w Szczawnie-Zdroju /w latach 1946-2012/."

Credo Roberta Fulghum`a: *Wszystkiego, co naprawdę trzeba wiedzieć o tym, jak żyć, co robić, jak postępować, nauczyłem się w przedszkolu (...)* stanowi dla Przedszkola Miejskiego w Szczawnie-Zdroju impuls do podejmowania różnorodnych działań wspomagających wszechstronny i harmonijny rozwój dzieci. Ich opis znajdują Państwo na kolejnych stronach raportu, do lektury którego zapraszamy.

Informacja o placówce

Nazwa placówki	Przedszkole Miejskie
Patron	-
Typ placówki	Przedszkole
Miejscowość	Szczawno-Zdrój
Ulica	Ofiar Katynia
Numer	4
Kod pocztowy	58-310
Urząd pocztowy	Szczawno-Zdrój
Telefon	748400517
Fax	748400517
Www	www.przedszkole.szczawno-zdroj.pl
Regon	0000890522798
Publiczność	publiczna
Kategoria uczniów	Dzieci lub młodzież
Charakter	brak specyfiki
Uczniowie, wychow., słuchacze	125
Oddziały	5
Nauczyciele pełnozatrudnieni	5.00
Nauczyciele niepełnozatr. (stos.pracy)	1.00
Nauczyciele niepełnozatr. (w etatach)	1.00
Średnia liczba uczących się w oddziale	25
Liczba uczniów przypadających na jednego pełnozatrudnionego nauczyciela	25
Województwo	DOLNOŚLĄSKIE
Powiat	wałbrzyski
Gmina	Szczawno-Zdrój
Typ gminy	gmina miejska

Poziom spełniania wymagań państwa

Procesy wspomagania rozwoju i edukacji dzieci są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się	A
Procesy wspomagania rozwoju i edukacji dzieci są podporządkowane indywidualnym potrzebom edukacyjnym i rozwojowym oraz możliwościom psychofizycznym dzieci. Stosowane metody pracy są dostosowane do potrzeb dzieci i grupy przedszkolnej (D)	✓
Procesy wspomagania rozwoju i edukacji dzieci są planowane, monitorowane i doskonalone. Wnioski z monitorowania są wykorzystywane w planowaniu i realizowaniu tego procesu. (D)	✓
Wdrażane wnioski z monitorowania procesu wspomagania rozwoju i edukacji dzieci podnoszą efektywność tego procesu. (B)	✓
W przedszkolu stosuje się nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi dzieci. (B)	✓
Dzieci nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej	B
Podstawa programowa wychowania przedszkolnego jest realizowana z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji. (D)	✓
W przedszkolu monitoruje się i analizuje osiągnięcia każdego dziecka, uwzględniając jego możliwości rozwojowe, formułuje się i wdraża wnioski z tych analiz. (D)	✓
Wdrożone wnioski z monitorowania i analizowania osiągnięć dzieci przyczyniają się do rozwijania ich umiejętności i zainteresowań. Modyfikowane w przedszkolu programy wychowania przedszkolnego uwzględniają wnioski z monitorowania i analizowania osiągnięć dzieci oraz rozwój ich zainteresowań. (B)	✓
Respektowane są normy społeczne.	B
Relacje między wszystkimi członkami przedszkolnej społeczności są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Dzieci w przedszkolu czują się bezpiecznie. (D)	✓
Dzieci wiedzą, jakich zachowań się od nich oczekuje. (D)	✓
Podejmuje się działania wychowawcze mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. (D)	✓
W przedszkolu kształtuje się postawę odpowiedzialności dzieci za działania własne i działania podejmowane w grupie. (D)	✓
Podejmowane działania wychowawcze są monitorowane i modyfikowane w razie potrzeb. (D)	✓
W przedszkolu, wspólnie z rodzicami, analizuje się podejmowane działania wychowawcze, w tym mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. Ocenia się ich skuteczność oraz modyfikuje w razie potrzeb. (B)	✓
Dzieci wykazują się odpowiedzialnością w działaniu i relacjach społecznych. (B)	✓

Wnioski

1. Planowanie i realizacja procesu wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci wynika z realizowanych celów i treści zawartych w podstawie programowej wychowania przedszkolnego. Ukierunkowana jest na sukces każdego dziecka, sprzyja nabywaniu wiadomości i umiejętności oraz wyrównywaniu szans edukacyjnych.
2. Podejmowane przez przedszkole nowatorskie rozwiązania w szczególny sposób pozwalają dzieciom na samodzielne rozwijanie zainteresowań, kierowanie własnym uczeniem się (inicjatywa, kreatywność, przedsiębiorczość, korzystanie z nowoczesnych technologii) i sprzyjają zaspokojeniu potrzeby „bycia”: twórczym, aktywnym, samodzielnym, dociekliwym i odważnym.
3. W przedszkolu systematycznie monitoruje się i analizuje osiągnięcia każdego dziecka z uwzględnieniem jego możliwości rozwojowych. W oparciu o dokonywane analizy formułuje się i wdraża wnioski, które przyczyniają się do rozwijania umiejętności i zainteresowań podopiecznych.
4. Prowadzone działania, np.: realizowanie programu edukacyjnego "Bezpieczny Przedszkolak", spotkania profilaktyczne z przedstawicielami policji, straży miejskiej, atmosfera serdeczności oraz traktowanie każdego wychowanka jako podmiot i indywidualność tworzy w placówce poczucie bezpieczeństwa, a także klimat sprzyjający rozwojowi dzieci.
5. Stosowanie m.in. wspólnie ustalonych grupowych kodeksów postępowania i ich respektowanie, realizowanie projektu "Akademia Dobrych Manier" sprzyja kształtowaniu właściwych zachowań dzieci oraz stwarza im równe szanse, poczucie własnej wartości i odpowiedzialności za zespół. Teatralna Akademia Dobrych Manier przyznała placówce certyfikat za wdrażanie zasad dobrych manier i ich znajomość przez dzieci.

Wyniki ewaluacji

Wymaganie:

Procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci są zorganizowane w sposób sprzyjający uczeniu się

Zajęcia prowadzone w przedszkolu wynikają z rozpoznanych indywidualnych potrzeb dzieci i służą ich wszechstronnemu rozwojowi angażując je w ten proces. Nauczyciele systematycznie doskonalą przebieg zajęć opierając się na wnioskach z monitorowania osiągnięć dzieci i ewaluacji własnej pracy. Jakości zajęć służą nowatorskie działania nauczycieli, oparte na najnowszej wiedzy pedagogicznej.

Poziom spełnienia wymagania: A

Przedszkole planuje procesy służące rozwojowi i edukacji dzieci, a wnioski wynikające z ich monitorowania są wdrażane, doskonalone i wpływają na efektywność pracy. Zarówno organizacja przestrzeni przedszkola, jak i sposób pracy z dziećmi uwzględniają ich potrzeby rozwojowe i możliwości psychofizyczne. Nowatorstwo w wyborze metod, działań i rozwiązań znacząco wpływa na rozwój wychowanków w sferze intelektualnej, emocjonalnej i społecznej. Stale i z sukcesem podejmowane nowe inicjatywy i rozwiązania są adekwatne do społecznych oczekiwań i potrzeb rozwojowych dzieci, dzięki czemu osiągają one sukcesy m.in. w konkursach i zawodach.

Obszar badania: Procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci są podporządkowane indywidualnym potrzebom edukacyjnym i rozwojowym oraz możliwościom psychofizycznym dzieci. Stosowane metody pracy są dostosowane do potrzeb dzieci i grupy przedszkolnej

Odpowiednio zagospodarowana przestrzeń edukacyjna przedszkola zaspokaja potrzeby rozwojowe dzieci i wspomaga działania dydaktyczne nauczycieli. W celu wsparcia indywidualnych potrzeb edukacyjnych, rozwojowych oraz możliwości psychofizycznych dzieci, nauczyciele przygotowują zadania o różnym stopniu trudności. Ich celem jest doskonalenie umiejętności określonych w podstawie programowej.

Zdaniem dyrektora i nauczycieli przedszkole rozpoznaje indywidualne potrzeby edukacyjne i rozwojowe oraz możliwości psychofizyczne dzieci. W tym celu pedagodzy m.in.: prowadzą obserwacje, diagnozują osiągnięcia, analizują opinie specjalistów i prace tworzone przez dzieci oraz prowadzą rozmowy z dziećmi i ich rodzicami. Wśród przykładów stałych działań realizowanych w celu wsparcia tych potrzeb dyrektor wymienił:

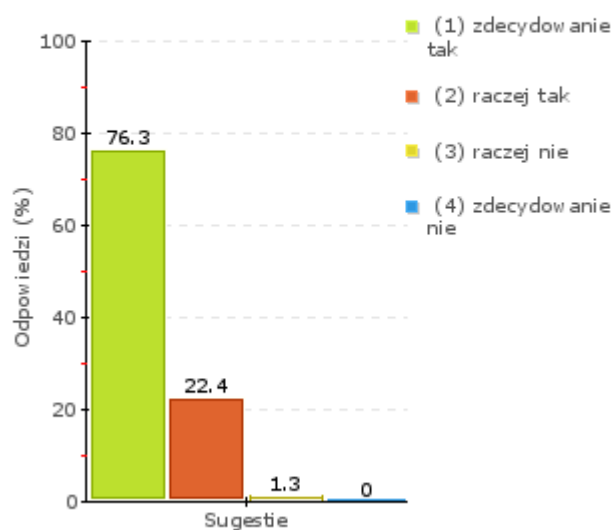
- stosowanie różnorodnych metod i technik np. kinezylogia edukacyjna Paula Dennisona, techniki parateatralne (drama, pantomima, teatrzyk kukiełkowy, pacynkowy), zabawy badawcze, doświadczenia i obserwacje przyrodnicze;
- kształtowanie i rozwijanie uzdolnień muzycznych dzięki obcowaniu z muzyką w różnych formach, takich jak: ruch, taniec, śpiew, mowa pantomimiczna, gra na instrumentach, poszukiwanie nowych form i rodzajów ruchu, gimnastyka twórcza i rytmiczna;
- prowadzenie zajęć na ścieżce zdrowia, w sali do integracji sensorycznej oraz na mini siłowni;
- objęcie dzieci terapią logopedyczną przy współpracy z logopedą zatrudnionym w przedszkolu i prowadzenie zajęć pn. "Gimnastyka buzi i języka".

Z analizy danych zastanych wynika, że ramowy rozkład dnia w poszczególnych grupach uwzględnia proporcje zagospodarowania czasu zgodnie z zalecanymi warunkami i sposobami realizacji podstawy programowej: zawiera czas przewidziany na swobodną zabawę przy niewielkim udziale nauczyciela, zajęcia dydaktyczne, zabawy i gry ruchowe, zajęcia sportowe, obserwacje przyrodnicze, wyciszenie, a także czynności samoobsługowe i organizacyjne. Zdaniem rodziców to, jak nauczyciele pracują z dzieckiem, odpowiada jego potrzebom i możliwościom (rys. 1j). Ci sami respondenci deklarują, że otrzymują zindywidualizowaną informację o tym, jak ich dziecko funkcjonuje w przedszkolu (rys. 2j). Ponadto uważają, że warunki lokalowe i wyposażenie sprzyjają rozwojowi dzieci. Rodzice dostrzegają pozytywne zmiany i coraz lepszą infrastrukturę: przedszkole posiada bowiem salę gimnastyczną, pracownię multimedialną, salę do integracji sensorycznej, system monitoringu oraz altanę w ogrodzie, gdzie mogą być organizowane zajęcia. Ogródek z warzywami i kwiatami, a także ptasie osiedle to kolejne zrealizowane pomysły, które odpowiadają potrzebom dzieci. Obserwując przedszkole zwrócono uwagę na odnowione, przestronne i estetycznie urządzone pomieszczenia. W salach dydaktycznych wydzielono część do nauki i zabawy oraz wyodrębniono kąpiki: badawczo-doświadczalny i astronomiczny, plastyczny, naukowy, regionalny, przyrodniczy (z kwiatami i warzywami oraz z akwariem), relaksacyjny, muzyczny, książki, gier i zabaw, w tym zabaw konstrukcyjnych oraz małego majsterkowicza. Wszystkie pomoce dydaktyczne i zgromadzony sprzęt dostosowane są do wieku dziecka oraz posiadają odpowiednie atesty. Ponadto każda sala dydaktyczna dysponuje własną łazienką. W korytarzach umieszczono tablice korkowe, na których znajdują się prace dzieci, na ścianach wyeksponowano dyplomy, podziękowania i certyfikaty. Na jednym z pięter znajduje się gablota z pamiątkami z różnych krajów, m.in. z Japonii, Holandii, Bułgarii, Francji i Polski (lalki ludowe, origami, pałeczki, Wieża Eiffla), stanowiąca uzupełnienie kąpika regionalnego. Dzieci w czasie rozmowy powiedziały, że w przedszkolu najbardziej lubią zadania w książeczkach, zabawę z koleżankami i kolegami, prace plastyczne, podoba im się taniec, kulki w sali zabaw i tenis. W ich ocenie nie ma takich rzeczy, których by nie lubiły. Podczas wszystkich (5) obserwowanych zajęć zauważono, że nauczyciele przygotowują dla dzieci zadania o różnym poziomie trudności i wymagające od nich różnych form aktywności.

Czy Pana/i zdaniem to, jak nauczyciele pracują z Pana/i dzieckiem odpowiada jego potrzebom i możliwościom? KADR

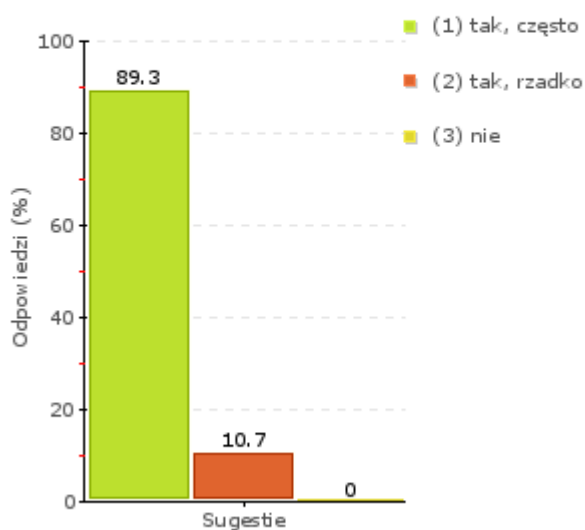
Czy otrzymuje Pan/i zindywidualizowaną informację o tym, jak Pana/i dziecko funkcjonuje w przedszkolu? KADR

Liczebność: 81

Rys. 1j

Liczebność: 81

Rys. 2j

Obszar badania: Procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci są planowane, monitorowane i doskonalone. Wnioski z monitorowania są wykorzystywane w planowaniu i realizowaniu tego procesu.

Monitoring procesów edukacyjnych jest realizowany przez wszystkich nauczycieli, którzy przeprowadzają diagnozę gotowości szkolnej i na bieżąco dokonują ewaluacji własnej pracy, a także prowadzą rozmowy i systematyczne konsultacje z rodzicami. Wypracowane wnioski z monitorowania są wykorzystywane w doskonaleniu procesów wspomaganie i rozwoju dzieci.

Dyrektor powiedział, że nauczyciele wspólnie planują procesy wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci. W tym celu m.in.:

- sporządzają roczny i miesięczny plan pracy dydaktyczno-wychowawczej, a także tygodniowy plan zajęć edukacyjnych;
- tworzą plany pracy zajęć z języka angielskiego i zajęć logopedycznych;
- opracowują zestawy ćwiczeń, pomysłów i scenariuszy zajęć twórczych;
- układają kalendarz imprez i uroczystości oraz wycieczek poza środowisko lokalne;
- analizują koncepcję pracy przedszkola oraz poprzednio podejmowane działania pod kątem ich efektywności;
- ustalają harmonogram współpracy ze szkołami, środowiskiem, rodzicami i specjalistami;
- planują realizację podstawy programowej, indywidualnej pracy z dzieckiem oraz zajęcia dodatkowe.

Monitorowanie tych procesów polega, zdaniem dyrektora i nauczycieli, na: obserwowaniu dzieci w różnych

sytuacjach edukacyjnych i zabawowych, prowadzeniu rozmów z dzieckiem i jego rodzicami (indywidualnych, celowych lub okazjonalnych) na temat postępów i rozwoju ich dzieci, badaniu losów absolwentów. Procesy edukacyjne monitorowane są także podczas zabaw dowolnych i kierowanych, podczas uroczystości i imprez organizowanych w przedszkolu i poza przedszkolem, w trakcie udziału w konkursach, przeglądach, zawodach sportowych oraz występach. Wszyscy nauczyciele analizują prace plastyczne i inne wytwory dziecięce oraz wyciągają wnioski dotyczące rozwoju emocjonalnego dziecka, jego potrzeb oraz zagrożeń. Prowadzona jest diagnoza i analiza efektów pracy kompensacyjno-korekcyjnej oraz gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole. Dla dzieci pięcioletnich i sześciolletnich sporządzane są dwa razy w roku arkusze gotowości szkolnej opisujące osiągnięty poziom kompetencji. Dla wszystkich dzieci wykonywana jest „Ocena opisowa dziecka uczęszczającego do przedszkola”. We współpracy z pedagogiem, psychologiem i logopedą monitorowany jest proces wspomagania rozwoju dzieci z trudnościami. Wszystkie dzieci poddawane są badaniu przesiewowemu mowy, badaniu stomatologicznemu oraz badaniom wad postawy. Diagnoza postępów dzieci jest analizowana metodą punktową i procentową. Osiągnięcia dzieci, które realizują obowiązek edukacyjny w przedszkolu analizowane są również w stosunku do podstawy programowej I etapu nauczania.

Prowadząc monitoring procesów edukacyjnych, kadra pedagogiczna stawia sobie kluczowe pytania, wśród których dyrektor wymienił m.in.:

- Jaki jest poziom zdobywanych umiejętności dzieci w poszczególnych sferach rozwojowych?
- Czy prawidłowo zachodzą proporcje przyrostu wiedzy do umiejętności dzieci i które umiejętności należy nadal rozwijać u dzieci?
- Czy dziecko czuje się w przedszkolu bezpieczne i akceptowane?
- Czy zna i przestrzega zasady i normy ustalone i ogólnie przyjęte?
- Jakie są indywidualne potrzeby i możliwości dziecka?
- Czy w danej grupie wszystkie dzieci dojrzały do kolejnego etapu?
- Jakie metody i formy pracy z dzieckiem będą najskuteczniejsze?
- Jak można wprowadzić nowatorskie rozwiązania by uzyskać oczekiwane efekty?
- W jaki sposób rozwijać zdolności i zainteresowania dzieci?
- Jak pomóc dziecku z trudnościami?
- Których specjalistów zaangażować do wspomagania rozwoju dziecka?
- W jaki sposób wspierać dzieci i rodziców w rozwijaniu potrzebnych dziecku umiejętności?
- Jak mocno rodzice angażują się w realizację procesu wspomagania rozwoju dziecka i edukacji i jak ich włączyć w ten proces?
- W jaki sposób współdziałać z innymi nauczycielami w zakresie wspierania rozwoju dziecka?
- O jakie pomoce należy wzbogacić bazę dydaktyczną?

W celu uzyskania odpowiedzi na te pytania, w zgodnej opinii dyrektora i nauczycieli, w przedszkolu:

- analizuje się opinie z Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, wyniki badań stomatologicznych, ortopedycznych, a także (udostępnione przez rodziców) wyniki badań i zalecenia wydane przez lekarzy specjalistów;
- przeprowadza ankiety dla rodziców i nauczycieli;
- prowadzi zeszyt kontaktów z rodzicami oraz sporządza protokoły z zebrań z nimi;
- opracowuje sprawozdania z pracy opiekuńczo-wychowawczo-dydaktycznej, z prac Rady Rodziców;

- pozyskuje informacje z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie,
- prowadzi obserwacje zajęć;
- dokonuje ewaluacji programów własnych.

Wnioski z monitoringu, według tych samych respondentów (dyrektora i nauczycieli), wykorzystywane są m.in. do planowania i realizowania treści edukacyjnych, planowania form i sposobów pracy z dziećmi, analizy procesów wspomagania i edukacji we współpracy z wszystkimi nauczycielami i instruktorami, organizowania specjalistycznych badań logopedycznych i ortopedycznych, ustalania kierunków działań na kolejny okres edukacyjny, sporządzania diagnoz dla wszystkich dzieci, planowania i modyfikowania oferty programowej, planowania pracy z dziećmi o specjalnych potrzebach edukacyjnych i uzdolnionymi, dostosowania zajęć dodatkowych i kół zainteresowań do potrzeb i możliwości dzieci, opracowywania programów własnych, wprowadzania nowatorskich rozwiązań, zwiększania aktywności dzieci poprzez organizowanie konkursów i zawodów, zwiększenia ilości godzin nauczania języka angielskiego, ustalania kierunków rozwoju zawodowego nauczycieli, wzbogacania bazy dydaktycznej, modyfikacji (przy udziale rodziców) koncepcji pracy przedszkola. Wśród przykładów wykorzystania wniosków wpływających z monitorowania procesów edukacyjnych dyrektor i nauczyciele wymienili m.in.:

- organizowanie różnorodnych zajęć dodatkowych (wspomagających i rozwijających zainteresowania), np. rytmika, skrzypce, taniec towarzyski, języki obce, gimnastyka korekcyjno-kompensacyjna;
- przeprowadzanie badań ortopedycznych w wyniku czego rozszerzono zakres zajęć ruchowych - pływanie, gra w tenisa, piłka nożna i koszykowa, sala do integracji sensorycznej, ścieżka zdrowia;
- objęcie nauką języka angielskiego wszystkich przedszkolaków (nie tylko 5 i 6-latków) celem umożliwienia im kontaktu z dziećmi z innych krajów uczęszczającymi do przedszkola;
- organizowanie spotkań muzyczno-teatralnych we Współpracy z Filharmonią Sudecką oraz Teatrem Lalki i Aktora w Wałbrzychu;
- opracowanie i wdrożenie programów, np. „Razem z mamą i tatą ćwiczymy zimą i latem”, „Zdolny Przedszkolak”;
- wprowadzenie programów pozwalających rozpoznać i rozwinąć różnego rodzaju talenty i kształtować inteligencję wieloraką, np. projekt „Przedszkole wspierające uzdolnienia”;
- podjęcie działalności charytatywnej, np. pomoc dla Domu Małego Dziecka, Domu Seniora, współpraca z Ośrodkiem Pomocy Społecznej oraz uczestnictwo w różnego rodzaju akcjach społecznych i projektach ogólnopolskich, np. „Góra grosza”, „Akademia Aquafresh”, „Czyste powietrze wokół nas”, „Mamo, tato wolę wodę”, „Cała Polska piecze z dziećmi”, „Cała Polska czyta dzieciom”.

Obszar badania: Wdrażane wnioski z monitorowania procesu wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci podnoszą efektywność tego procesu.

Skuteczne działania nauczycieli podjęte w wyniku monitorowania procesu wspomaganie rozwoju i edukacji dzieci przyczyniły się wzrostu umiejętności dzieci.

W opinii dyrektora wdrożone wnioski z monitorowania przyczyniły się do rozwoju umiejętności dzieci, bowiem:

- poszerzenie zakresu zajęć sportowych wpłynęło na poprawę sprawności fizycznej dzieci i koordynacji wzrokowo-ruchowej niezbędnej przy nauce pisania, rysowaniu i wycinaniu;
- powołanie zespołów terapeutycznych wpłynęło na rozwój emocjonalny, społeczny i poznawczy dziecka, zaspokojenie potrzeby akceptacji i sukcesów, poczucie własnej wartości, budowanie więzi i kontaktów z rówieśnikami;
- poprawa świadomości dzieci w zakresie bezpieczeństwa w przedszkolu i poza przedszkolem wpłynęła na wzbogacenie ich wiedzy, jak bezpiecznie poruszać się po przedszkolu. Dzieci wiedzą, że nie wolno biegać po korytarzach, że trzeba ostrożnie schodzić ze schodów, nie popychać się. Potrafią poruszać się po drogach oraz wiedzą, jak zachowywać się w miejscach publicznych. Poznały zasady kontaktu ze zwierzętami, wiedzą jak zachować się w sytuacjach zagrożenia zdrowia i życia swojego i innych. Znają alarmowe numery telefonów. Potrafią umyć się i wytrzeć oraz umyć zęby, właściwie zachować się przy stole podczas posiłków. Potrafią samodzielnie korzystać z toalety, samodzielnie ubierać się i rozbierać. Dbają o swój wygląd i swoje bezpieczeństwo, przestrzegają reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej (starają się współdziałać w zabawach i w sytuacjach zadaniowych) oraz w świecie dorosłych. Zdobyta wiedza i umiejętności przyczyniły się do zdobycia nagród w wojewódzkim konkursie „Uczę się bezpiecznie żyć”;
- zorganizowanie spotkań muzyczno-teatralnych rozbudziło zainteresowania dzieci muzyką, w tym także muzyką poważną. Dzieci potrafią w skupieniu słuchać muzyki. Poznały pojęcia muzyczne. Dostrzegają zmiany dynamiki, tempa i wysokości dźwięku utworu muzycznego, tworzą muzykę korzystając z instrumentów perkusyjnych (oraz innych przedmiotów), a także improwizują ją ruchem; realizacja programów z zakresu ekologii wpłynęła na poszerzenie wiedzy na temat środowiska przyrodniczego, wzbogaciła zasób słownictwa dotyczącego świata roślin i zwierząt. Dzieci wiedzą, jakie warunki są potrzebne do ich rozwoju i wzrostu. Potrafią wymienić zmiany zachodzące w życiu roślin i zwierząt w kolejnych porach roku;
- wspomaganie rozwoju dzieci z zaburzoną integracją sensoryczną, poprzez doposażenie sali gimnastycznej w odpowiedni sprzęt, poprawiły integrację zmysłów, co znacznie ułatwia dzieciom przyswajanie wiedzy. Poprawiła się koncentracja (łapanie, kopanie i rzucanie piłki) i utrzymywanie równowagi. Dzieci opanowują lęk przed wysokością czy upadkiem, chętnie korzystają z huśtawki;
- wprowadzenie zajęć relaksacyjnych dla dzieci oraz warsztatów dla rodziców w ramach "Akademii Dobrego Rodzica" spowodowało, że dzieci stały się bardziej wyciszone, panują nad swoimi emocjami. Wiedzą, jakich zachowań od nich się oczekuje, nauczyły się odróżniać dobro od zła. Wiedzą, jak należy zachowywać się w relacjach społecznych (okazują szacunek osobom dorosłym, stosują zwroty grzecznościowe). Potrafią uszanować prawo do wypoczynku członków rodziny lub innych dzieci np. wychodząc na spacer cicho przechodzą obok sali grupy maluchów, które w tym czasie odpoczywają;

- wykorzystanie na zajęciach tablicy multimedialnej wpłynęło na większy rozwój czynności intelektualnych. Dzieci nauczyły się przewidywać skutki czynności manipulacyjnych. Nauczyły się grupować obiekty w sensowny sposób, przeliczać, ustalać zbiory i wykonywać inne czynności matematyczne. Samodzielnie zaczęły odczytywać proste wyrazy, a także poprawiła się koordynacja wzrokowo-ruchowa.

Obszar badania: W przedszkolu stosuje się nowatorskie rozwiązania służące rozwojowi dzieci.

Przedszkole prowadzi szereg działań nowatorskich, które mają znaczący wpływ na rozwój dzieci, spełniają ważną rolę wychowawczą, zaspokajają potrzebę przynależności do grupy rówieśniczej oraz służą współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym. O adekwatności podejmowanych działań do potrzeb rozwojowych przedszkolaków świadczą obserwowane u nich postępy, między innymi podniesienie własnej wartości, podwyższenie samooceny oraz zwiększenie ich aktywności i kreatywności w procesie przyswajania wiedzy i nabywania umiejętności. Działania te, zdaniem dyrektora, wzbogacają u dzieci wiedzę o otaczającym świecie, pozwalają rozwinąć zdolności i dają szansę prezentowania własnych dokonań.

W tym lub poprzednim roku, zdaniem dyrektora i partnerów, podjęto w przedszkolu wiele działań nowatorskich. Na szczególną uwagę zasługują te polegające na:

- realizacji projektu "Ogród japoński" (m.in. we współpracy z firmą Toyota Motor Manufacturing Poland i firmą remontowo-budowlaną), który uświadamia dzieciom odmienność kulturową koleżanek i kolegów pochodzących z Japonii, a uczęszczających do przedszkola. Dzieci poznały architekturę i roślinność charakterystyczną dla ogrodów japońskich. Dzieci poznały kraj kwitnącej wiśni: piosenki, wiersze, origami, potrawy japońskie. Podsumowaniem projektu był festyn rodzinny z zaproszonymi gośćmi z Japonii, podczas którego degustowano potrawy japońskie, dzieci przymierzały kimona, uczyły się posługiwać pałeczkami, uczestniczyły w zabawach, śpiewach i tańcach japońskich;
- utworzeniu przyrodniczej ścieżki edukacyjnej z ogródkiem ziołowo-kwiatowo-warzywnym, dzięki czemu dzieci poznają poszczególne etapy wzrostu roślin od nasionka po plony, osobiście wykonując działania w poszczególnych etapach wzrostu roślin. Dzieci potrafią pogrupować różne gatunki roślin, prowadzą badania i eksperymenty wykorzystując do tego letnią altankę. Utrwaleniem poznanych roślin jest tablica poglądowa umieszczona na ścianie budynku przedszkolnego;
- założeniu "Ptasiego osiedla" (głównie we współpracy z Dolnośląskim Zespołem Parków Krajobrazowych), gdzie zadrzewiono i zakrzewiono owocującymi roślinami służącymi, jako pożywienie dla ptaków część ogrodu przedszkolnego, zamieszczając tam karmniki i budki lęgowe dla nich. Dzieci przez cały rok doglądają osiedle ptaków prowadząc obserwacje, a zimą systematycznie dokarmiają ptaki;
- utworzeniu ścieżki zdrowia – miejsca z 12 stanowiskami umieszczonymi w ogrodzie przedszkolnym, z których dzieci pod okiem nauczycielek systematycznie korzystają. Zaprojektowana i wykonana została pod okiem lekarza, który jako pierwszy utworzył taką ścieżkę w Parku Zdrojowym. Dzięki tak skonstruowanej ścieżce zdrowia dzieci wzmacniają wszystkie grupy mięśniowe podnosząc ogólną sprawność ruchową;

- wykorzystywaniu podczas zajęć tablicy interaktywnej - najnowszej pomocy naukowej. Programy multimedialne zapisane na płytach CD-ROM lub DVD nie tylko zachęcają do nauki, ale również podnoszą jej efektywność. Dzieci bawiąc się w najnowszej technologii przyswajają i utralają wiadomości zawarte w podstawie programowej w sposób łatwy i przyjemny;
- pozyskaniu niezbędnego sprzętu do sali zabaw służącej integracji sensorycznej. Prowadzone zajęcia mają charakter zabawowy, poprzez nabywanie konkretnych umiejętności następuje prawidłowa integracja zmysłów, co znacznie ułatwia dzieciom przyswajanie wiedzy;
- podjęciu działań z zakresu ekologii przedszkole w roku 2012 zostało laureatem w Narodowym Konkursie Ekologicznym, otrzymując certyfikat, przyznawany przez Narodową Radę Ekologiczną, której przewodniczącą jest pani Prezydent Anna Komorowska. Konkurs organizowany jest pod honorowym patronatem Prezydenta RP Bronisława Komorowskiego. W XIII edycji konkursu przedszkole jako jedyne na Dolnym Śląsku otrzymało tytuł "Promotor ekologii". Zdobyty certyfikat został przedłużony również na rok 2013;
- wykorzystywaniu różnorodnych metod, np. Dobrego Startu Marty Bogdanowicz, Alfreda i Marii Kniessów, Rudolfa Labana, Carla Orffa, Paula Dennisona, „Klanzy”, Eduardo Mendozy, Marii Montessori, Celestyna Freineta.

Dzięki tym działaniom dzieci:

- nauczyły się współdziałać w grupie wraz z dorosłymi, poznały odmienność kulturową, architekturę i roślinność charakterystyczną dla ogrodów japońskich;
- rozpoznają głosy ptaków, wiedzą, czym się żywią, mają świadomość, że ptakami trzeba opiekować się przez cały rok, a szczególnie w okresie jesienno-zimowym;
- wzmacniają wszystkie grupy mięśniowe podnosząc ogólną sprawność ruchową;
- bawiąc się, przy wykorzystaniu najnowszej technologii, przyswajają i utralają wiadomości zawarte w podstawie programowej w sposób łatwy i przyjemny, także dzięki prawidłowej integracji zmysłów;
- inspirowane do aktywności twórczej uwrażliwiają swoje zmysły, uwalniają autoekspresję sprzyjającą samookreśleniu.

Dyrektor dodał, że w bieżącym roku szkolnym przedszkole, jako jedyne w powiecie wałbrzyskim, otrzymało certyfikat „Szkoły Odkrywców Talentów” za podejmowane systemowe działania na rzecz ucznia zdolnego i zostało umieszczone na ogólnopolskiej mapie szkół wspierających talenty. Podczas obserwowanych zajęć (5) zauważono, że nauczyciele wykorzystywali elementy tych rozwiązań, które wymienili jako nowatorskie, a podejmowane przez nich działania, zdaniem respondentów (dyrektora i nauczycieli), w pełni odpowiadają potrzebom społecznym, rekreacyjno-zdrowotnym, dydaktycznym, komunikowania się, kontaktu emocjonalnego, zabawy i relaksu, harmonijnego rozwoju, poznania świata i najbliższego środowiska przyrodniczego, odpowiedzialności i umiejętności podejmowania decyzji, współdziałania, akceptacji i tolerancji, poszerzenia wiedzy, kreatywności, socjalizacji oraz poczucia ważności i bycia potrzebnym.

Wymaganie:

Dzieci nabywają wiadomości i umiejętności określone w podstawie programowej

Zmiany w zewnętrznym świecie powodują konieczność właściwego przygotowania dzieci do nowej rzeczywistości, dlatego dla sukcesu indywidualnego i społecznego dzieci uczęszczające do przedszkola nabywają kompetencje określone w podstawie programowej. Stopień, w jakim są one nabywane, zależy od skuteczności monitorowania tego procesu oraz pozyskania wiedzy o indywidualnych potrzebach rozwojowych i możliwościach każdego dziecka.

Poziom spełnienia wymagania: B

Nauczyciele wykorzystują zalecane warunki i sposoby realizacji podstawy programowej. Podejmują działania dydaktyczne i wychowawcze wynikające z celów wychowania przedszkolnego oraz stosują różne sposoby monitorowania i analizowania osiągnięć dzieci. Na tej podstawie formułują wnioski, a realizowane działania przekładają się na wzrost umiejętności dzieci opisanych w podstawie programowej w zakresie kompetencji intelektualnych, społecznych, poznawczych, zdrowotnych i ruchowych.

Obszar badania: Podstawa programowa wychowania przedszkolnego jest realizowana z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji.

Nauczyciele uwzględniają zalecane warunki realizacji podstawy programowej wychowania przedszkolnego i dbają o to, aby były one spójne z procesami edukacyjnymi przebiegającymi w grupach. Podczas pracy z dziećmi dbają o zachowanie właściwych proporcji zagospodarowania czasu pobytu w przedszkolu i prowadzą obserwacje celem określenia możliwości i potrzeb rozwojowych dzieci. W trosce o jednolite oddziaływania wychowawcze domu i przedszkola, wzbogacają zajęcia o elementy edukacji prozdrowotnej i współpracują systematycznie z rodzicami.

Zarówno dyrektor jak i nauczyciele powiedzieli, że podstawę programową wychowania przedszkolnego realizują z wykorzystaniem zalecanych warunków i sposobów jej realizacji. Dotyczą one zachowania właściwych proporcji zagospodarowania czasu, prowadzenia obserwacji pedagogicznych w celu poznania możliwości i potrzeb rozwojowych dzieci, wprowadzania elementów edukacji zdrowotnej, współpracy z rodzicami w trosce o jednolite oddziaływanie wychowawcze oraz poznanie podstawy programowej pierwszego etapu edukacji szkolnej. Podczas wszystkich obserwowanych zajęć (5) zauważono spójność procesów edukacyjnych z zalecanymi warunkami jej realizacji. Dzieci m.in. uczestniczą w zajęciach dydaktycznych, grach i zabawach ruchowych, wykonują czynności samoobsługowe, porządkowe i organizacyjne, umieją posługiwać się sztuczkami i zachowują ostrożność podczas pracy z nożyczkami. Nauczyciele rozwijają w nich umiejętności społeczne, zapewniają poczucie bezpieczeństwa oraz kształtują ich świadomość zdrowotną.

Obszar badania: W przedszkolu monitoruje się i analizuje osiągnięcia każdego dziecka, uwzględniając jego możliwości rozwojowe, formułuje się i wdraża wnioski z tych analiz.

Nauczyciele monitorują i analizują osiągnięcia i możliwości rozwojowe każdego dziecka. Wykorzystywanie wniosków z tej analizy wskazuje na powszechność działań nauczycieli.

Ankietowani nauczyciele, wśród sposobów monitorowania osiągnięć dzieci, wymienili m.in. zadawanie pytań, wykorzystywanie różnorodnych technik badawczych, kontrolę sposobu wykonywania zadań, zbieranie informacji zwrotnych od dzieci oraz stwarzanie im możliwości zadawania pytań. Na podstawie analizy prowadzonego monitoringu sformułowali oni wnioski, z których wynika, że dzieci:

- mają problemy z przewyciężaniem lęku, wyrażaniem emocji, koncentracją, ekspresją;
- prezentują obniżoną sprawność manualną i percepcję słuchowo-wzrokową;
- wykazują zwiększone zainteresowanie środowiskiem przyrodniczym.

Wśród przykładów działań podjętych w wyniku przeprowadzonych diagnoz osiągnięć dzieci, dyrektor i nauczyciele podali m.in.:

- organizację warsztatów plastycznych i zwiększenie ilości ćwiczeń grafo-motorycznych;
- wprowadzenie metody Ruchu Rozwijającego Weroniki Sherborne;
- realizację projektów "Mali ekolodzy", "Przyjaźni środowisku";
- tworzenie planów pracy i planowanie pracy indywidualnej z dzieckiem;

W czasie obserwowanych zajęć (5) nauczyciele, monitorując osiągnięcia dzieci, sprawdzali, czy rozumieli one polecenia i w jaki sposób wykonywały zadania, prosili przedszkolaków o wypowiedzanie się, wykorzystywali różne techniki badawcze, zbierali informacje zwrotne od dzieci oraz stawiali im pytania i zachęcali do ich zadawania.

Obszar badania: Wdrożone wnioski z monitorowania i analizowania osiągnięć dzieci przyczyniają się do rozwijania ich umiejętności i zainteresowań. Modyfikowane w przedszkolu programy wychowania przedszkolnego uwzględniają wnioski z monitorowania i analizowania osiągnięć dzieci oraz rozwój ich zainteresowań.

Nauczyciele podejmują działania, które skutecznie przekładają się na wzrost umiejętności dzieci, opisanych w podstawie programowej oraz pozostają w spójności z wnioskami z monitorowania i analizy efektów.

Do rozwoju umiejętności dzieci, w opinii dyrektora, przyczyniły się działania polegające m.in. na:

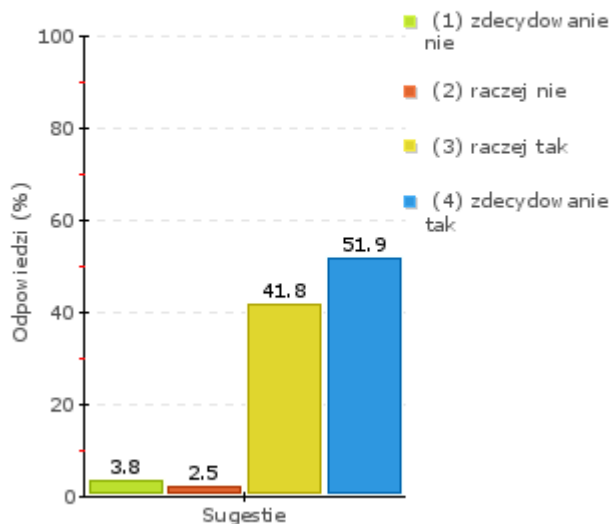
- przystąpieniu do realizacji projektów: "Akademia Zdrowego Przedszkolaka", "Kubusiowi Przyjaciele Natury", "Mamo, tato wolę wodę", "Astronomia dla dzieci" (lekcje astronomii prowadzone pod kopułą przenośnego planetarium Bajkonur);

- organizacji zajęć logopedycznych, korekcyjno-kompensacyjnych, z zakresu kinezylogii edukacyjnej, gimnastyki korekcyjnej i profilaktycznej;
- poszerzeniu oferty edukacyjnej przedszkola o zajęcia dodatkowe takie jak: język angielski, język francuski, zajęcia muzyczno-rytmiczne, taniec towarzyski, pływanie, gra na skrzypcach, tenis ziemny, piłka nożna "Footboal Academy";
- wprowadzeniu kół zainteresowań: np. koła teatralnego, plastycznego;
- opracowaniu i wdrożeniu programów własnych, np.: "Spacerkiem przez świat", "Mały artysta".

Nauczyciele reprezentują pogląd, że podjęcie tych działań wpłynęło w istotny sposób na rozwój dziecięcych zainteresowań i umiejętności opisanych w podstawie programowej. Znacząco poprawiła się bowiem sprawność manualna, która jest niezbędna do podjęcia nauki pisania. Dzieci wiedzą jakie warunki są potrzebne do rozwoju roślin, potrafią wymienić zmiany zachodzące w życiu zwierząt i roślin, wiedzą, w jaki sposób można je chronić i im pomagać. Przedszkolaki mają większą świadomość i sprawność swojego ciała, podejmują czynności samoobsługowe, zaczynają orientować się w zasadach zdrowego stylu życia, stosują zasady fair-play w grach zespołowych, poprawiła się ich koncentracja i wymowa, sprawniej porozumiewają się ze sobą, przełamują bariery językowe z rówieśnikami z innych krajów, chętniej wypowiadają się na zajęciach. Posiadają wyrobiony nawyk uprawiania różnych dyscyplin sportowych i umiejętność organizacji czasu wolnego. Zaobserwowano większe zainteresowanie dzieci muzyką, dzieci znają instrumenty, utwory i pojęcia muzyczne, skutkuje to m.in. podjęciem gry na skrzypcach, a zajęcia teatralne: rozwojem wyobraźni, obycia na scenie, śmiałości w wyrażaniu i prezentowaniu siebie. Zdecydowana większość ankietowanych rodziców twierdzi, że przedszkole pomaga rozwijać zainteresowania ich dzieci (rys. 1j).

Czy przedszkole pomaga rozwijać zainteresowania Pana/i dziecka? KADR

Liczebność: 81

Rys. 1j

Wymaganie:

Respektowane są normy społeczne.

Przedszkola powinny kształtować postawy zgodne z wartościami i normami społeczeństwa demokratycznego. Poznawanie zasad i rozumienie ich znaczenia dla funkcjonowania społeczności przedszkolnej i społeczeństwa stanowi element rozwoju. Świadomość tego, jak ważne jest przestrzeganie wspólnie ustalonych reguł, decyduje o sukcesie grup. Ważnym zadaniem przedszkola jest tworzenie poczucia bezpieczeństwa fizycznego i psychicznego, a także klimatu sprzyjającego rozwojowi dzieci.

Poziom spełnienia wymagania: B

W przedszkolu dominują relacje oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Tworzy się w nim poczucie bezpieczeństwa, np. poprzez podejmowane działania o charakterze profilaktycznym i realizowanie programu edukacyjnego „Bezpieczny Przedszkolak”. Efektywne działania wychowawcze sprawiają, że dzieci znają zasady postępowania, ich wiedza na ten temat jest adekwatna do oczekiwań. Teatralna Akademia Dobrych Manier przyznała placówce certyfikat za wdrażanie zasad dobrych manier i ich znajomość przez dzieci. W placówce powszechnie zachęca się wychowanków do podejmowania decyzji i brania odpowiedzialności za nie, efektywnie kształtuje się postawy odpowiedzialności w codziennym funkcjonowaniu i relacjach społecznych. Realizowane działania wychowawcze są cyklicznie monitorowane, a wprowadzane zmiany zmierzają do tworzenia warunków umożliwiających optymalny rozwój dzieci.

Obszar badania: Relacje między wszystkimi członkami przedszkolnej społeczności są oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu. Dzieci w przedszkolu czują się bezpiecznie.

Przedszkole tworzy poczucie bezpieczeństwa wszystkim dzieciom, a także klimat sprzyjający ich rozwojowi. Dominują w nim relacje oparte na wzajemnym szacunku i zaufaniu pomiędzy wszystkimi grupami tworzącymi społeczność przedszkolną. Teatralna Akademia Dobrych Manier przyznała placówce certyfikat za wdrażanie zasad dobrych manier i ich znajomość przez dzieci.

Rodzice uznali, że ich dziecko czuje się w przedszkolu bezpiecznie (rys. 1j). Pracownicy niepedagogiczni zadeklarowali, że w placówce dba się o bezpieczeństwo wychowanków m.in. poprzez: funkcjonowanie monitoringu, wideofonów w każdym pomieszczeniu dydaktycznym, ciągłe przypominanie o zasadach obowiązujących w ogrodzie przedszkolnym, w trakcie spacerów, organizowanie spotkań profilaktycznych przedstawicielami policji, straży pożarnej, miejskiej, realizowanie programu edukacyjnego „Bezpieczny Przedszkolak” i systematyczne kontrolowanie stanu technicznego pomocy dydaktycznych, sprzętu oraz urządzeń na placu zabaw. Respondenci stwierdzili także, że dzieci w przedszkolu czują się pewnie ponieważ

lubią przychodzić do niego i bardzo szybko adoptują się do warunków w nim panujących. Zdaniem przedstawiciela organu prowadzącego przedszkole podejmowane działania w zakresie zwiększenia bezpieczeństwa dotyczą przede wszystkim poprawy funkcjonalności i estetyki placówki. Dostrzeżono w trakcie obserwowanych zajęć (5), że nauczyciele w każdej sytuacji dbają o fizyczne i emocjonalne bezpieczeństwo wychowanków. Zauważono także, że pomieszczenia, w których przebywają dzieci (sale dydaktyczne, korytarz, łazienki) są bezpieczne dla nich. Również stan techniczny urządzeń na placu zabaw nie budzi zastrzeżeń. Zdaniem dyrektora uczy się dzieci, jakich zasad należy przestrzegać, m.in. poprzez:

- wspólnie z wychowankami i w porozumieniu z ich rodzicami ustalanie norm i zasad postępowania w placówce;
- wykorzystywanie przykładów z literatury dziecięcej i życia codziennego do kształtowania szacunku do innych, tolerancji wobec inności i zachowań proekologicznych;
- permanentne zapoznawanie z regułami obowiązującymi podczas zajęć edukacyjnych, w łazience, szatni, ogrodzie przedszkolnym, na spacerach oraz zagrożenia w różnych sytuacjach i przepisy ruchu drogowego;
- prowadzenie akcji charytatywnych, np. zbiórka zabawek i odzieży do wychowanków Domu Małego Dziecka w Wałbrzychu, zbiórka karmy na rzecz schroniska zwierząt;
- nawiązanie współpracy z Teatralną Akademią Dobrych Manier. W trakcie spotkań dzieci z aktorami odbywają się interaktywne przedstawienia artystyczne na temat odpowiednich zachowań;
- utrwalanie właściwych zasad i norm zachowania poprzez zabawę w teatr, „niedokończone zdarzenia”, przedstawianie scenek pantomimicznych oraz wykorzystywanie bajek terapeutycznych;
- eksponowanie właściwych zachowań poprzez stosowanie pochwał, nagradzanie i przydzielanie funkcji ulubionych przez dzieci.

Ponadto dyrektor stwierdził, że Teatralna Akademia Dobrych Manier przyznała placówce certyfikat za wdrażanie zasad dobrych manier i ich znajomość przez dzieci. Zdaniem dyrektora relacje nauczycieli z rodzicami – dziećmi – innymi pracownikami opierają się na zasadach wzajemnego szacunku, zaufania, partnerstwa, współdziałania i empatii, a świadczy o tym, np.:

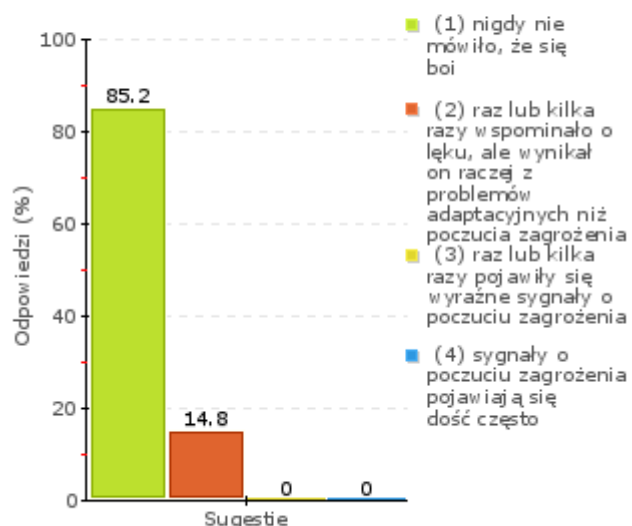
- panująca w placówce atmosfera sprzyjająca integracji, budowaniu zaufania i minimalizowaniu dystansu utrudniającego wzajemne kontakty;
- zaangażowanie w organizowanie uroczystości, imprez przedszkolnych i wycieczek edukacyjnych;
- współuczestniczenie w akcjach społecznych oraz udzielanie wsparcia materialnego dzieciom;
- wykonywanie prac społeczno-użytecznych na rzecz przedszkola (remont sali gimnastycznej);
- prowadzenie zajęć otwartych celem umożliwienia rodzicom obserwacji poziomu rozwoju dziecka, a także zapoznanie się z formami i metodami pracy nauczyciela;
- wspólne podejmowanie decyzji w ważnych sprawach dotyczących funkcjonowania przedszkola.

Dzieci powiedziały, że dzielenie z innymi i zapraszanie do wspólnej zabawy najbardziej podoba się im w postępowaniu koleżanek i kolegów, natomiast w zachowaniach pań, gdy uśmiechają się, proponują ciekawe zabawy i zadania do wykonania oraz opowiadają różne zdarzenia. Dyrektor i rodzice uznali, że relacje pomiędzy dziećmi opierają się na wzajemnym szacunku, pomaganiu sobie, życzliwości, współodpowiedzialności, współdziałaniu w zespole, prawdomówności i uczciwości, bezpiecznym zachowaniu, poszanowaniu odmienności oraz odpowiedniej kulturze osobistej. Pracownicy niepedagogiczni wyrazili pogląd, że kontakty między

nauczycielami a dziećmi polegają przede wszystkim na wspieraniu w adaptacji do nowych warunków, rozwiązywaniu różnych problemów, troskliwości, wyrozumiałości, życzliwości, równym traktowaniu oraz wzajemnym poszanowaniu. Podkreślili oni, że dzieci chętnie przychodzą do przedszkola ponieważ panuje w nim przyjazna i rodzinna atmosfera. Zdaniem respondentów (rodzice, pracownicy niepedagogiczni) relacje rodziców z nauczycielami przedszkola opierają się głównie na obopólnym zaufaniu, partnerstwie, zrozumieniu i wsparciu w dążeniu do zapewnienia dzieciom optymalnego rozwoju.

Czy Pana/i dziecko czuje się bezpiecznie w przedszkolu? KADR

Liczebność: 81

Rys. 1j

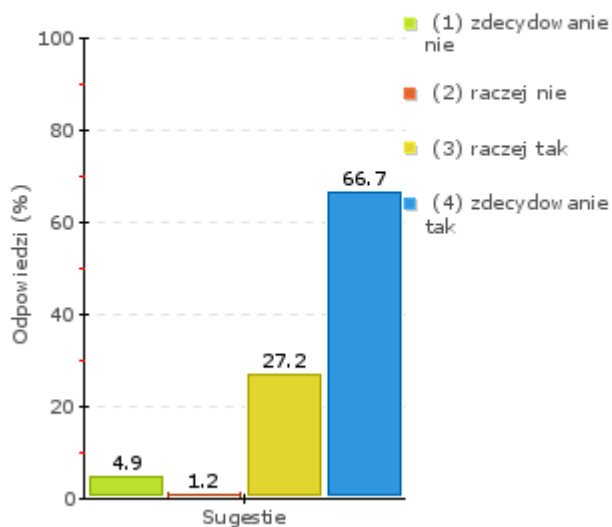
Obszar badania: Dzieci wiedzą, jakich zachowań się od nich oczekuje.

Efektywne działania wychowawcze sprawiają, że dzieci znają zasady funkcjonowania w społeczności przedszkolnej, ich wiedza na ten temat jest spójna z oczekiwaniami nauczycieli.

Dzieci powiedziały, że wiedzą jak należy zachowywać się w przedszkolu, a więc trzeba przestrzegać zasad zachowania, używać „magicznych słów” (proszę, dziękuję), nie wolno przeszkadzać innym, skarżyć, popychać i bić się. Według dzieci trzeba być uprzejmym ponieważ za dobre maniery otrzymuje się nagrody oraz w ten sposób zapewnia się bezpieczeństwo swoje i innych. Rodzice uznali, że dzieci w przedszkolu są jasno informowane, jakich zasad postępowania należy przestrzegać (rys. 1j). W ocenie pracowników niepedagogicznych wychowankowie zachowują się zgodnie z zasadami, które ustalone są w poszczególnych grupach. Podkreślili oni, że dzieci używają zwrotów grzecznościowych, potrafią odpowiednio postępować, np. w teatrze, podczas spacerów i wycieczek, a w sytuacji konfliktowej przeprosić. Zaobserwowano podczas zajęć, że wszystkie dzieci bawią się wspólnie, pomagają sobie nawzajem, potrafią się wyciszyć i wysłuchać instrukcji do zadania lub zabawy (5). Nie dostrzeżono zachowań wychowanków niezgodnych z ogólnymi normami społecznymi (5).

Czy Pana/i zdaniem dzieci w przedszkolu są jasno informowane, jakich zasad postępowania należy przestrzegać?
KADR

Liczebność: 81

Rys. 1j

Obszar badania: Podejmuje się działania wychowawcze mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań.

Nauczyciele reagują w każdej sytuacji, w których łamane są ustalone wspólnie reguły postępowania i podejmują jednolite działania wychowawcze, które mają na celu wzmacnianie zachowań dzieci zgodnych z ogólnie przyjętymi normami i eliminowanie zagrożeń.

Nauczyciele i pracownicy niepedagogiczni zadeklarowali, że prowadzenie bezpośrednich rozmów z dziećmi, odwoływanie się „Kodeksu Przedszkolaka”, zawartych umów, stosowanie różnorodnych technik relaksacyjnych rozładujących negatywne emocje, uświadamianie skutków złego postępowania, stosowanie bajek terapeutycznych oraz wskazywanie pozytywnych wzorców to niektóre sposoby reagowania na nieodpowiednie zachowania wychowanków. Ich zdaniem wzmacnia się właściwe postępowania dzieci poprzez wyróżnianie na forum grupy (oklaski od koleżanek i kolegów) i w obecności rodziców, prowadzenie przez dziecko atrakcyjnej zabawy, przyznawanie czasowych przywilejów, np. dyżuru, opieki nad rybkami w akwarium, realizowanie programów edukacyjnych promujących bezpieczny styl życia oraz spotkań z ciekawymi osobami (policjant, strażak, ratownik medyczny, pracownicy Książańskiego Parku Krajobrazowego). Ponadto udział w uroczystościach przedszkolnych, np. w Teatrze Zdrojowym w Szczawnie-Zdroju i akcjach społecznych ("Sprzątanie Świata", zbiórka baterii i nakrętek). Zdaniem rodziców przedszkole dba o to, aby dzieci zachowywały się zgodnie z ogólnie przyjętymi normami, m. in. poprzez nagradzanie w różnych formach, konsekwentne przestrzeganie wspólnie ustalonych kontraktów grupowych, organizowanie spotkań o charakterze profilaktycznym oraz uczenie tolerancji i szacunku do inności (Dni Kultury Japońskiej). W trakcie wszystkich obserwowanych zajęć (5) zauważono, że nauczyciele wzmacniają pożądane zachowania dzieci oraz nie

dostrzeżono postępowań niezgodnych z ogólnie przyjętymi normami społecznymi.

Obszar badania: W przedszkolu kształtuje się postawę odpowiedzialności dzieci za działania własne i działania podejmowane w grupie.

W przedszkolu powszechnie kształtuje się postawę odpowiedzialności dzieci za działania własne i podejmowane w zespole. Każde dziecko ma równe szanse, może poczuć się wartościowe i odpowiedzialne za grupę.

Zdaniem nauczycieli uczy się dzieci zasad, które należy przestrzegać m.in. poprzez wspólne ustalanie „Umowy Naszej Grupy” lub „Kodeksu Przedszkolaka” (grupy starsze), stosowanie systemu nagród, pozytywnych wzorów z literatury dziecięcej, wprowadzanie i utrwalanie zasad bezpieczeństwa, np. w sali, sali gimnastycznej, ogrodzie przedszkolnym, podczas wyjść, wycieczek, promowanie działań rozwijających tolerancję, sprawiedliwość i uniwersalne wartości, kształtowanie dobrych manier w ramach realizowanego projektu „Akademia Dobrych Manier”, postawy odpowiedzialności za wspólne dobro (opieka nad roślinami, rybkami, zwierzętami i ptakami) oraz własny przykład. Oprócz tego rozwijanie szacunku do innych osób poprzez organizowanie imprez i uroczystości przedszkolnych takich jak: Dzień Babci, Dziadka, Dzień Emeryta, urodziny dzieci i Festyny Rodzinne. Ponadto nauczyciele podkreślili, że nieustannie eksponują dobre zachowania wychowanków i natychmiast reagują na niepożądane. Dzieci powiedziały, że same mogą wybierać zabawy, w które chcą się bawić. W trakcie zajęć dostrzeżono, że nauczyciele w każdej sytuacji (5) stwarzają dzieciom możliwość dokonywania wyboru i podejmowania decyzji.

Obszar badania: Podejmowane działania wychowawcze są monitorowane i modyfikowane w razie potrzeb.

Realizowane w placówce działania wychowawcze są regularnie monitorowane. Efektem rozpoznanych potrzeb są zmiany, które służą tworzeniu optymalnych warunków do wszechstronnego rozwoju dzieci.

Dyrektor uznał, że w wyniku prowadzonego monitorowania określono m.in. następujące potrzeby:

- wspieranie wychowanków z problemami adaptacyjnymi celem zapewnienia poczucia bezpieczeństwa, pewności siebie;
- stwarzanie możliwości udziału rodziców w zajęciach edukacyjnych;
- podniesienie wiedzy pedagogicznej rodziców w ramach realizowanego projektu edukacyjnego „Akademia Dobrego Rodzica” we współpracy z psychologiem, logopedą i terapeutą rodzinnym;
- prowadzenia zajęć wyciszająco-relaksacyjnych;
- zwiększenia udziału rodziców w procesie wychowawczym oraz ujednolicenia ich oddziaływań.

Dyrektor i nauczyciele stwierdzili, że wprowadzone zmiany w podejmowanych działaniach wychowawczych to, np.:

- intensyfikacja współpracy w zakresie wychowawczym i udzielania pomocy materialnej ze strony takich instytucji jak: Kuratorzy Sądowi, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej;
- dokonanie modyfikacji programu adaptacyjnego ze względu na barierę językową i kulturową dzieci z innych krajów (Japonia, Armenia) uczęszczających do placówki;
- wprowadzenia zajęć wyciszająco-relaksacyjnych z udziałem terapeuty;
- organizowanie warsztatów dla rodziców w ramach „Akademii Dobrego Rodzica”, m.in. w celu poszerzenia ich wiedzy na temat potrzeb i prawidłowości rozwojowych dzieci, zdobycia umiejętności sposobu komunikowania się sprzyjającego budowaniu dobrej relacji z dzieckiem oraz pomoc w unikaniu złych zachowań i wzmacnianiu pożądanych;
- umieszczanie na tablicach informacyjnych i stronie internetowej przedszkola informacji oraz opracowań w zakresie wspierania dzieci i rodziców w sytuacjach trudnych wychowawczo.

Obszar badania: W przedszkolu, wspólnie z rodzicami, analizuje się podejmowane działania wychowawcze, w tym mające na celu eliminowanie zagrożeń oraz wzmacnianie właściwych zachowań. Ocenia się ich skuteczność oraz modyfikuje w razie potrzeb.

Rodzice współuczestniczą w analizie i ocenie skuteczności podejmowanych działań wychowawczych m.in. dotyczących eliminowania zagrożeń i wzmacniania odpowiednich zachowań dzieci.

W opinii dyrektora i nauczycieli wspólna praca z rodzicami nad analizą działań wychowawczych polega m.in. na:

- omówieniu i rozważaniu zasad obowiązujących w przedszkolu i zachowań dzieci w trakcie zebrań grupowych;
- ustalaniu Programu wychowawczego, adaptacyjnego, „Kodeksu Przedszkolaka” i zasad obowiązujących w placówce;
- proponowanie tematyki spotkań ze specjalistami (logopeda, stomatolog, ortopeda);
- angażowaniu rodziców w życie placówki (współorganizowanie imprez, uroczystości przedszkolnych, wycieczek edukacyjnych);
- wykorzystaniu rodziców jako ekspertów „Rodzice w roli nauczyciela”;
- prowadzeniu rozmów indywidualnych, wywiadów, badań ankietowych dotyczących skuteczności pracy wychowawczej;
- dostosowywaniu oferty wychowawczej placówki do oczekiwań rodziców;
- podejmowaniu działań mających na celu ujednolicenie oddziaływań wychowawczych domu rodzinnego i przedszkola;
- powołaniu zespołów wychowawczych złożonych z nauczycieli, terapeutów i rodziców;
- uwzględnianiu wniosków rodziców dotyczących tematyki zebrań grupowych.

Rodzice zaprezentowali pogląd, że włączają się do analizy i oceny działań wychowawczych, m.in. poprzez wspólne ustalanie podczas spotkań grupowych i indywidualnych sposobów rozwiązywania problemów, np.

w adaptacji dzieci do warunków placówki, opiniowanie dokumentacji dotyczącej jej funkcjonowania (kodeks zachowania, rozkład dnia) i ustalanie miejsc wycieczek edukacyjnych. Podkreślili oni, że dyrektor i nauczyciele są otwarci na wszelkie propozycje i wspólne rozwiązania w zakresie prowadzonych działań wychowawczych, np. wzmacniających odpowiednie zachowania dzieci i ich poczucie bezpieczeństwa oraz są chętni do udzielania pomocy w tym zakresie. Rodzice stwierdzili także, że realizowane w placówce działania wychowawcze są efektywne i nie ma potrzeby dokonywania ich zmian.

Obszar badania: Dzieci wykazują się odpowiedzialnością w działaniu i relacjach społecznych.

Podjęmowane przez nauczycieli działania oraz prezentowanie przez dzieci takich postaw jak: samodzielność w zabawie, doborze koleżanek i kolegów, a także sposobie pracy świadczą o efektywności w budowaniu odpowiedzialności w codziennym funkcjonowaniu i relacjach społecznych.

Dzieci powiedziały, że pomagały wychowankom z domu dziecka i pieskom w schronisku dla zwierząt. Dokarmiły także ptaszki w karmnikach znajdujących się na terenie przedszkola, dla których same przygotowują jedzenie. Opiekowały się również rybkami w akwarium i różnymi roślinkami, które same posadziły. Ponadto stwierdziły, że opiekują się dziećmi z najmłodszych grup, np. pomagając im ubierać się. Dzieci powiedziały również, że często chodzą na spacer do parku, gdzie mogą przyjrzeć się różnym roślinom i ptakom. Zauważono w trakcie zajęć, że dzieci są samodzielne w zabawie, doborze koleżanek i kolegów oraz sposobie w jaki będą pracowały i odpoczywały (5). Dostrzeżono także, że mają one w każdej sytuacji (5) pozostawioną przestrzeń do samodzielności.

Raport sporządzili

- **Wiktor Wańczyk**
- **Mariusz Kałwak**

Kurator Oświaty:

.....